

Szkolna lista tematów z języka polskiego na część ustną egzaminu maturalnego w 2012 roku

LITERATURA

1. Obraz apokalipsy (zagłady) w literaturze. Omów na wybranych przykładach literackich.
2. Motyw tańca i jego rola w utworach literackich na przestrzeni epok. Przedstaw problem na podstawie wybranych utworów.
3. Opisy przyrody i ich funkcja w tekstach literackich. Dokonaj analizy wybranych przykładów z różnych epok.
4. Różne modele patriotyzmu. Przedstaw bohaterów realizujących owe wzory w literaturze polskiej.
5. Od losu ojczyzny nie można się odłączyć. Ustosunkuj się do tej myśli, analizując losy wybranych bohaterów literackich.
6. Świat jako teatr (*teatr mundi*). Przeanalizuj problem na podstawie wybranych utworów literackich.
7. Postawa outsidera jako forma buntu twórcy i jego bohatera. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
8. Portrety psychologiczne kobiet w literaturze polskiej. Omów na przykładach wybranych utworów.
9. Maski – ich rola i znaczenie w życiu człowieka. Przeanalizuj problem na przykładach wybranych utworów literatury polskiej i obcej.
10. Motywy biblijne w twórczości poetów młodopolskich i dwudziestolecia międzywojennego. Rozważenie problemu na przykładzie dowolnych utworów.
11. Twój region w polskiej geografii życia literackiego i kulturalnego(zjawiska, grupy, postaci). Przywołaj wybrane przykłady i uzasadnij wybór.
12. Przestrzeń grobu i cmentarza w literaturze różnych epok. Omów, sposoby ich przedstawienia i funkcje w wybranych utworach.
13. „To człowiek człowiekowi jest najbardziej potrzebny do szczęścia.” Wyraź swój sąd o tym stwierdzeniu, odwołując się do wybranych utworów literackich.
14. Dlaczego źli? Przedstaw refleksje o ludziach, którzy w różny sposób krzywdzili innych na podstawie wybranych postaci literackich.
15. Psalm w literaturze polskiej-przemiany .Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
16. Różne sposoby funkcjonowania tradycji horacjańskiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
17. Tren w literaturze polskiej. Przeanalizuj wybrane utwory różnych epok pod kątem wierności założeniom gatunku.
18. Poezja jako pomnik. Porównaj dawniejsze i współczesne warianty motywu „exegi monumentum”
19. Czy historia kształtuje literaturę? Omów problem przywołując utwory literackie różnych epok.
20. Człowiek w trybach systemu. Kreacja bohatera jednostkowego i zbiorowego w wybranych dziełach literackich.
21. Rozbijanie mitów we współczesnej literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach
22. Artysta-bohaterem literackim. Omów zagadnienie na wybranych przykładach
23. O których utworach literackich można powiedzieć, że bronią przed jałowością życia? Uzasadnij wybór.
24. Strój jako element kreacji bohatera literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
25. Polskie pieśni bogoojczyźniane. Omów sposoby wyrażania uczuć patriotycznych i religijnych w wybranych utworach.
26. Zaprezentuj wpływ władzy na życie i postawę moralną człowieka w oparciu o wybrane utwory literackie.

27. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła. Przedstaw problem na wybranych przykładach literackich.
28. Folklor jako inspiracja pisarzy różnych epok. Omów zagadnienie, przywołując wybrane utwory literackie.
29. Postawy człowieka wobec Boga, życia i śmierci w literaturze staropolskiej. Omów zagadnienie w oparciu o konkretne przykłady.
30. W jakim zakresie literatura polskiego odrodzenia czerpała wzory światopoglądowe i estetyczne z tradycji kulturowej antyku? Rozwiń temat na przykładach wybranych utworów.
31. Przedstaw literacki obraz nizin społecznych w utworach różnych epok.
32. Czy śmieszne zawsze musi oznaczać niepoważne? Udowodnij na przykładzie różnych epok, że wielka literatura nie stroni od humoru.
33. Zaprezentuj wizerunki polskiego inteligenta w znanych Ci utworach literackich XX wieku.
34. Świat widziany oczyma dziecka w literaturze polskiej. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych utworów.
35. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok.
36. Dialog twórców literatury z filozofami. Przeanalizuj temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
37. Narodowe mity i ich rewizja w wybranych utworach literackich. Rozważ problem odwołując się do celowej analizy tekstów XX wieku.
38. Omów na podstawie utworów różnych epok znaczenie wybranych programów i manifestów literackich.
39. Realizm i naturalizm jako kierunki artystyczne odnajdujące swą realizację w dramacie i lirycie.
40. Przedstaw różne oblicza rewolucji w znanych Ci utworach literackich.
41. Udowodnij, że literatura jest źródłem wiedzy o człowieku, a czytanie - jej przyswajaniem. Omów zagadnienie odwołując się do analizy wybranych utworów literackich różnych epok.
42. „Jakaż jest przeciw włócznie złego twoja tarcza, człowiecze końca wieku?...” Wykaż, że w utworach literatury współczesnej można odnaleźć odpowiedź na pytanie poety. Przeanalizuj dowolnie wybrane przykłady i porównaj je.
43. „Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest...” (Biblia). Omów, które z literackich kreacji miłości zgodne są z oczekiwaniami człowieka XXI wieku. Odwołaj się do analizy wybranych dzieł.
44. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza.
45. Żywotność gatunków biblijnych w literaturze. Udowodnij, analizując i porównując wybrane przykłady z różnych epok.
46. Słynni felietoniści w literaturze polskiej-porównaj, oceń, scharakteryzuj.
47. Motywy tyrtejskie w polskiej poezji. Przedstaw problem w oparciu o wybrane przykłady.
48. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego zawarty w wybranych utworach literackich.
49. Przedstaw kreacje bohaterów, którzy doświadczyli okrucieństw II wojny światowej i próbują odbudować świat wartości.
50. Motyw powstania styczniowego w literaturze pozytywizmu i utworach Stefana Żeromskiego.
51. Zaprezentuj obraz miasta w literaturze na przykładach wybranych utworów.
52. Bohater z książką w ręku, czyli o znaczeniu lektur w świecie postaci literackich. Porównaj analizując wybrane przykłady z literatury polskiej i obcej.
53. Ballada i jej cechy gatunkowe. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów literackich.
54. Tragizm jednostki i tragizm dziejów. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane utwory literackie.
55. Pokaż, jak w literaturze XIX i XX wieku został ukazany dwór szlachecki.
56. Poetycka wędrówka w poszukiwaniu wartości- analiza i interpretacja wybranych tekstów Edwarda Stachury.
57. Zaprezentuj etos rycerza i spiskowca w poznanych utworach literackich.

58. Współcześni twórcy literatury polskiej o tragedii Żydów w naszym kraju. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
59. Symbolizm w utworach młodopolskich i jego rola w twórczości pisarzy późniejszych epok. Dokonaj analizy wybranych utworów.
60. Tyrani i despoty w wybranych utworach literatury polskiej i europejskiej. Omów na wybranych przykładach.
61. Od herosa do pantoflarza – różnorodne portrety mężczyzn w literaturze. Przedstaw temat na podstawie analizy wybranych utworów.
62. Postać inteligenta w literaturze polskiej. Przedstaw temat w oparciu o wybrane utwory.
63. *Panta rhei (wszystko płynie)*. Omów znaczenie motywu przemijania w literaturze różnych epok.
64. Sarmatyzm w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
65. Obraz zaświatów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj na przykładach utworów z różnych epok.
66. Arcydzieło, bestseller, czytało – trzy słowa, którymi określa się książkę. Co decyduje o wartości utworów literackich? Przedstaw zagadnienie analizując wybrane przykłady.
67. Wygrali czy przegrali życie? Dokonaj analizy bohaterów literackich z różnych epok.
68. Czy przeznaczenie odbiera człowiekowi możliwość kształtowania własnego losu? Przedstaw problem na podstawie wybranych utworów literackich Paula Coelho.
69. Literatura faktu jako ważny dokument przeżyć współczesnego człowieka. Omów zagadnienie na podstawie analizy wybranych dzieł.
70. „Dziś idę walczyć-może nie wrócę więcej”- piekło warszawskiej młodzieży w czasie powstania '44. Przedstaw temat na podstawie wybranych utworów literackich.
71. Jak uleczyć świat śmiechem! Rozwiń myśl w oparciu o wybrane utwory literackie.
72. Kreacja głównego bohatera w literaturze fantasy. Omów temat na wybranych przykładach.
73. Martyrologia powstańców warszawskich. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich.
74. Człowiek wobec swoich obowiązków. Omów wizerunek lekarza ukazany w utworach literackich różnych epok.
75. Tytuł jako klucz do interpretacji dzieła. Omów, interpretując celowo wybrane teksty.
76. „Dobra żona męża korona” – zaprezentuj rozmaite obrazy małżonek w literaturze, analizując wybrane przykłady tekstów.
77. Omów mechanizmy działania systemu totalitarnego na wybranych przykładach literatury polskiej i obcej.
78. Udowodnij, że literaturę XX wieku można nazwać oskarżeniem faszyzmu.
79. Przedstaw i zinterpretuj motyw miasta, przywołując wybrane utwory literackie różnych epok.
80. Omów motyw ucieczki, występujący w utworach literackich różnych epok.
81. Omów literackie obrazy Arkadii, występujące w utworach polskich i obcych pisarzy.
82. Fraszka jako forma wypowiedzi artystycznej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
83. Funkcja fantastyki literackiej. Omów zagadnienie na przykładach literatury polskiej i obcej.
84. Przedstaw różne oblicza rewolucji w znanych ci utworach literackich.
85. Pokaż indywidualność twórczą Wisławy Szymborskiej jako poetki współczesnej.
86. Skomentuj przesłanie twórczości Zbigniewa Herberta.
87. Zaprezentuj wybrane z różnych epok literackich utwory wyrażające radość istnienia.
88. Starość jako motyw literacki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
89. Do tych utworów wrócę na pewno. Zaprezentuj twórczość wybranego pisarza.
90. Do tych wierszy wrócę na pewno. Zaprezentuj twórczość wybranego poety.

KORESPONDENCJA SZTUK

91. .Literatura i sztuka wobec ludzkiego cierpienia. Rozwiń problem analizując wybrane teksty kultury.
92. Śmierć jako temat dawnej i współczesnej sztuki. Porównaj sposoby przedstawiania tego motywu w wybranych tekstach kultury.
93. Podróże do przeszłości bohaterów literackich i filmowych. Omów, analizując celowo dobrane przykłady dzieł.
94. Człowiek cierpiący. Przedstaw problem w oparciu o wybrane utwory literackie i inne dzieła sztuki.
95. Historia jako temat w literaturze i malarstwie. Zanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach.
96. Topos rajski w literaturze i sztuce. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego motywu w wybranych dziełach.
97. Motyw „vanitas” i sposoby jego funkcjonowania w literaturze i sztuce. Dokonaj analizy zagadnienia na wybranych przykładach.
98. Porównaj artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie, analizując wybrane dzieła.
99. Impresjonizm jako kierunek w malarstwie i konwencja literacka. Zaprezentuj cechy tego kierunku na przykładzie wybranych utworów literackich i dzieł malarstwa europejskiego.
100. Fascynacja śmiercią w kulturze średniowiecza i baroku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
101. Funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów je analizując wybrane dzieła.
102. Analizując wybrane dzieła, omów sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie.
103. Porównaj wzorzec piękna w literaturze malarstwie i architekturze dwóch wybranych epok kultury. Do analizy porównawczej wykorzystaj wybrane utwory literackie ,dzieła sztuki oraz zabytki architektury.
104. Omów motywy religijne występujące w różnych tekstach kultury. Określ ich funkcje.
105. Współczesny kabaret – jego rodowód i korelacja sztuk w nim występujących. Omów zagadnienie odwołując się do konkretnych przykładów.
106. Analizując celowo dobrany materiał, przedstaw związki między literaturą a muzyką.
107. Analizując wybrane dzieła, przedstaw funkcje brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
108. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Przeanalizuj wybrane przykłady.
109. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
110. Pieta, Mater Dolorosa jako motyw malarski, rzeźbiarski, literacki. Przedstaw problem w oparciu o wybrane przykłady.
111. Bohater literacki a jego filmowa kreacja. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
112. Przedstaw postać twórcy, który realizował się w co najmniej dwóch różnych dziedzinach sztuki (np. St. Wyspiański, Witkacy, S. Mrożek).
113. Omów symbolikę dzieł sztuki występujących w „Weselu” i „Ludziach bezdomnych”.
114. Postacie kobiece w literaturze i malarstwie. Dokonaj prezentacji na podstawie dzieł z różnych epok.
115. Różne sposoby ukazywania piękna ludzkiego ciała. Omów problem, odwołując się do literatury i sztuki współczesnej.
116. Omów i oceń wybrane adaptacje filmowe polskiej klasyki literackiej.
117. Echa powstania listopadowego w literaturze i innych sztukach. Zaprezentuj różne sposoby funkcjonowania tego tematu w wybranych dziełach.
118. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
119. Przedstaw sposób kreowania postaci historycznych w literaturze i sztuce na wybranych przykładach.
120. Literacka i filmowa wizja PRL-u. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.

JĘZYK

121. Język wyrażania uczuć w różnych epokach. Omów temat, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
122. Literackie „skrzydlate słowa” w różnych odmianach współczesnej polszczyzny. Omów zagadnienie, analizując zgromadzony materiał językowy.
123. Charakterystyka wybranej odmiany środowiskowej współczesnej polszczyzny. Przeanalizuj zgromadzony materiał.
124. Rola autorytetu językowego w kształtowaniu norm i poprawności językowej. Wykaż jako kto i w jaki sposób może pełnić rolę autorytetu językowego i wpływać na kształt polszczyzny.
125. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
126. Język potoczny w literaturze współczesnej. Omów, analizując celowo zgromadzony materiał.
127. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach.
128. Współczesne zapożyczenia wyrazowe z języków obcych. Omów zjawisko, analizując zgromadzony materiał językowy.
129. Przeanalizuj język mówiony jako tworzywo literackie odwołując się do wybranych utworów (np. twórczość Prusa, Tuwima, Białoszewskiego, Barańczaka....)
130. Scharakteryzuj język Twojej wsi (leksyka, frazeologia, składnia...). Omów temat analizując konkretne przykłady wypowiedzi.
131. Neologizmy w utworach wybranych poetów (np. Norwid, Leśmian, Witkacy, Białoszewski...). Zaprezentuj je i omów pełnione funkcje w konkretnych lirykach.
132. Przysłowia jako frazeologizmy. Dokonaj analizy językowej i stylistycznej wybranych polskich przysłów, oceń ich przydatność w literaturze i mowie potocznej.
133. Opowiedz o sztuce przemawiania na przykładzie tekstów z epok minionych i współczesności.
134. Omów zjawisko puryzmu i liberalizmu językowego i odpowiedz na pytanie- dlaczego postawa użytkowników języka musi być racjonalna.
135. Omów pochodzenie nazw własnych różnych firm (w Twoim mieście i najbliższym regionie) , dokonaj analizy językowej, oceń poprawność językową.
136. Omów zróżnicowanie stylistyczne współczesnej polszczyzny. Scharakteryzuj style funkcjonalne na podstawie zgromadzonego materiału językowego.
137. Szkoła, dom, rozrywka w gwarze uczniowskiej. Zjawiska słowotwórcze i dowcip językowy. Omów, analizując zgromadzony materiał językowy.
138. Odwołując się do konkretnych przykładów dokonaj analizy językowej tradycyjnych pieśni kościelnych.
139. Dokonując analizy języka różnych reklam, przedstaw obraz świata, który kreują.
140. Na podstawie analizy zgromadzonego materiału udowodnij, że mitologiczna i biblijna frazeologia jest wciąż obecna w języku współczesnym.
141. Związki frazeologiczne we współczesnym języku polskim. Omów ich rodzaje analizując wybrane przykłady.
142. Nagłówki codziennej prasy. Oceń ich poprawność, stopień spójności z tekstem, określ funkcję językową.